

Vreeselijke Mijnramp te Paturages

rauwvuurontploffing. — 40 doden en 5 gewonden

Donderdag avond rond 8 uur heeft zich in de koolmijn van Fief de Lambrechies te Paturages, op een diepte van 821 meter, vreeselijke granuvuurontploffing voortaan waarbij 41 ongelukkige mijners het leven gelaten hebben. Het betreft hier een ramp en een der vreeselijkste welke ooit in deze mijnstreek heeft voorgegaan. Een ploeg, bestaande uit 48 man was het begin van den namiddag in de mijn aan de slag. Zij bevond zich aan het werk in de gang Angleur en de taak werd in normale omstandigheden voortgezet, toen er plots, rond het vervoer naar een vreeselijke ontsploffing voordeed, die in de omgeving der laag instortingen op groote schaal veroorzaakte. Onmiddellijk op de ontsploffing volgde er brand en in een oogwenk waren de gaanderijen met het doode gas gevuld. De toestand werd voor arme arbeiders dat te tragischer en halver naast daar ze door de instortingen overgesloten waren.

EERSTE HULP.

Onmiddellijk werd alarm gegeven. De ingenieurs, ploegbazen, dienstoversten, de algemeene bestuurder, M. Desclée, revochtig onmiddellijk ter plaatse en richtten de eerste hulpdiensten in, terwijl de dingsploegen der Belgische mijnen van America in allerijl verwittigd werden, om als het mijnskorps van Bergen, dat onmiddellijk ter plaats smelde onder leiding van hoofdingenieur M. Nideraet. Donderde koortsige handen togen inmiddels aan het werk, ten einde de bedolven mijners te bevrijden, doch het ontsnappen-gas bemoeilijkt ernstig de reddingswerken. De heeren Nideraet, hoofdingenieur van het mijnskorps, en Vandenheuvel ingenieur, leidden met de noodige kalmité en leidde de moeilijke werken.

ELF GEKWETSTEN BOVEN GEHAALD.

Pas rond 10.30 uur 's avonds slaagde men in een vijftal gekwetste mijnwerkers te halen. Allen hadden ijselijke wonden opgelopen. Hun kleederen waren letterlijk verbrand. Zij moesten bij de dringende nood naar de kliniek der mijn van Warquignies worden overgebracht, naar de geneesheeren hun toestand uiterst wettrekend oordeelden.

DE EERSTE VERKOOLDE LIJKEN BOVEN DE AARDE.

Woensdag morgen rond 1 uur heeft men vier eerste lijken boven aarde gehaald. Het waren zoo vreeselijk verkoold, dat ze niet meer te herkennen waren. De veertig overige arbeiders antwoordden niet meer op het geklop der redders. Woensdag morgen waren de mijningenieurs ook van overtuigd dat allen omgekomen zijn, hetzij verbrand door het grauwwaer, hetzij verstikt door het moordende gas. In het geheel zouden er dan 49 slachtoffers te betreuren vallen, waaronder 44 doden. Een eerste ordienst werd door de afwachting van Paturages ingericht.

EEN SMARTELIJKE DEFILÉ.

Te 7 uur Woensdag morgen bevond er zich steeds een dichte menigte aan de poorten der mijn. Wat later brengen vrachtauto's de eerste doods-kisten aan. Redders weten te vertellen dat het in de mijn een vreeselijke vulkaan is. De dood der ongelukkige mijners moet oogenblikkelijk geweest zijn, verklaart een ingenieur, aangezien de ongelukkigen gas aan een temperatuur van 500 graden hebben ingeademd. Hun lichten waren in een oogwenk versmoord. Inmiddels dalen en stijgen de liftkooien aandoend. Nu en dan brengen ze verkooolde lijken aan. Akelig zijn deze zwarte lichamen om te aanschouwen. Het gelaat is onkenbaar, terwijl armen en beenen in een wanhoopskrimp zijn uitgestrekt. De familieleden der ongelukkigen worden in de rouwkapel toegelaten. Vrouwen en kinderen buigen zich schreiend over deze onkenbare verkooolde lichamen en trachten er, dikwijls te vergeefs, hun man of vader in te ontdekken. Doch er is zelfs niets menscheelijks meer aan deze gruwelijke lijken. Geen gelaatstrekken meer te herkennen, die een laatste maal zouden herinneren aan de betreurde en geliefde wezens, die hier

zoo bitter worden beweend.

Onkenkelijk deze gezichten: met verbrande wangen, uitgeholde oogen, afgeschroefde haren en wenkbrauwen, stukgeslagen neus en afschuwelijk gezwollen lippen. Dit alles maakt den dood dezer ongelukkige mijners nog vreeselijker omdat alle spoor van menscheelijkheid is weggevischt. Zooveel anderen sterven in den kring van hun geliefden, na den troost der Heilige Sacramenten, soms in een kranen van bloemen en glimlachend omdat het alles zoo rustig komt en zonder pijn. Over hun doodenmasker hangt een melankolische glimlach. Maar zoo was het niet met deze ongelukkigen. Zij werden door een plotsen en fatalen slag van het leven in den dood gerukt zonder een oogenblik nog te hebben kunnen denken aan een geliefd gelaat, aan een stukje blauw van den hemel, aan een boom, aan een bloem, of aan hun kinderen mischienen. Ze liggen daar met een tien, twaalf naast elkaar en met de krop in de keel hullen hun kameraden hun verminkte lijken in het donker mijnerspak thans somberder en tragischer dan ooit.

HULDE DER REGERING AAN DE SLACHTOFFERS.

Te 11 uur kwamen M. Van Cauwelaert, minister van nijverheid, en M. Van Isacker, minister van arbeid ter plaatse en groetten de lijken. De ingenieurs der koolmijn en deze van het mijnskorps hebben de heeren ministers een eerste verslag over den toestand der reddingswerken aangeboden.

Woensdag middag bevond er zich steeds een groote menigte rond de omgeving der mijn. Zij luistert gedwee naar de bevelen van den ordienst. Geen kreet stijgt uit deze massa op, die eerbiedig en ontroerd toeschouwt.

HET BEZOEK VAN DEN KONING.

Van zodra Koning Leopold III op de hoogte gebracht was van het tragisch nieuws, drukt hij zijn wensch uit zich onmiddellijk naar Paturages te willen begeven waar hij juist te 4 uur aankwam. Wanneer zijn auto door de menigte drong, ontblootten de mannen eerbiedig het hoofd, terwijl er gedempt werd toegejuicht. De Vorst was vergezeld van luitenant-kolonel de Woe mont, dienstofficier en werd op de koer der mijn begroet door Z.H. Exe. Mgr Rasneur, bisschop van Doornik, de ministers M. Van Cauwelaert en Van Isacker; de heeren Lebaqz, algemeen bestuurder der mijnen; Derclay, algemeen bestuurder der geteisterde mijn, benevens talrijke plaatselijke personaliteiten. De Koning begaf zich onmiddellijk in de badzaal, waar men juist het vreeselijk verminkte lijk van den mijnner Malengreu binnenbracht. De Vorst boog lang en diep voor het stoffelijk overschot van het slachtoffer. Men ging in de tegenwoordigheid van den Koning tot de kisting van het lijk over. Met groote moeite kon Zijne Majesteit zijne ontroering verbergen. Hij blijft nog lang ten tijde in eerbiedige houding staan, waarna hij zich naar de koer der mijn begeeft, waar hem de moedige reddersploeg, die sinds Dinsdag avond onvermoed aan den arbeid zijn, wordt voorgesteld.

Op dit oogenblik doet zich een ontroerend incident voor. De Koning ondervraagt de redders en wensch hun geluk. Een hunner zegt tot den Vorst:

« Ja, Sire, men moet moed hebben om dergelijken stel uit te oefenen. Maar we hebben schoon mijnwerker te zijn. Zulks belet niet dat men er van spreekt onze loonen te verminderen. We worden niet geëerbiedigd, zooals het moet ».

De Koning antwoordde hierop:

« Het is moeilijk iets voor u te doen en geloof me vrij, zulks hangt niet af van mij. In ieder geval, zal ik mijn best doen om trachten te verhinderen dat deze loonsvermindering wordt toegepast ».

Vervolgens begaf de Koning zich, vergezeld van beide ministers en verscheidene personaliteiten, naar de kliniek van Warquignies, waar zich de vier overlevende gewonden bevinden. Een eerbiedige menigte schouwde op den doortocht van den Vorst toe en groette eerbiedig.

HET ROOD KRUIS HEEFT EEN HULPCOMITEIT GESTICHT EEN EERSTE GIFT VAN 10.000 FR. VOOR DE SLACHTOFFERS.

De algemeene bestuurder van 't Rood Kruis, heeft Woensdag morgen, op de plaats der ramp, een onderhoud gehad met het bestuur der koolmijnen en met de afgevaardigden van het plaatselijk en provinciaal Rood Kruis.

Een hulpcomiteit is opgericht onder voorzitterschap van den arrondissementssecretaris, heer Lambert, die secretaris is van het Rode Kruis.

Het comiteit is samengesteld uit afgevaardigden van de koolmijnen en van het arbeiderssyndicaat.

Van nu af reeds kunnen de gelden naar het secretariaat worden gezonden.

Het Belgische Rood Kruis heeft een eerste gift geschonken van 10.000 frank voor de gezinnen der slachtoffers.

VORSTELIJKE GIFTEN AAN HET HULPFONDS.

Het door het Rode Kruis ingestelde fonds tot hulpverleening aan de families der slachtoffers, ontving een gift van 30 duizend frank vanwege Koning Leopold en Koningin Astrid, en van 20 duizend frank vanwege Koningin Elisabeth.

Nieuwe doodelijke ontsploffing Donderdag voormiddag

EEN GANSCH PLOEG REDDERS SCHIET ER HET LEVEN BIJ IN.

Donderdag middag werd het tragisch nieuws over het land verspreid dat er zich een nieuwe ontsploffing in de geteisterde mijn te Paturages had voorgedaan. Twaalf redders werden hierbij gedood. Het nieuws viel als een donderslag. Nog was men diep onder den indruk van de ramp, of deze vreeselijke mare slaat gansch het land met ontzetting. De ondankbare mijn heeft 12 nieuwe slachtoffers geleverd. Verkoold, verminkt, onkenbaar, worden hun lijken naast deze van hun broeders geplaatst. Het wordt wel een eindeloze rij. Als of er nog geen bitternis en verdriet genoeg was. De mijn stelde zich niet tevreden met slachtoffers, zij moest nog helden hebben.

Want deze wisten maar al te wel het gevaar dat zij liepen bij het ophalen der verkooolde lijken van hun ongelukkige kameraden. Zij hebben geen oogenblik gearzeld. Zij hebben zich aan het reddingswerk gewijd met een onthechting, die van een groot en grootsche vertrouwen getuigde, maar welk vertrouwen ze niettemin met een vreeselijken en gruwelijken dood hebben bekocht. Zij gaven hun leven om een onbaatzuchtige, heldhaftige daad.

DE VREESELIJKE TIJDING.

Te 10.20 uur kwam een arbeider, die bij de reddingswerken in de mijn behelpzaam was, naar boven, en vreeselijk onder den indruk van het gebeurde, verklaarde hij dat een terugslag van de lucht had plaats gehad en twee mannen, die op wacht stonden aan den ingang van de schacht, in zijn armen vielen. De mijnwerker sleepte hen tot het punt 821 meter, op dezelfde plaats waar zich de eerste ontsploffing voordeed.

De reddingsploeg, die in de mijn was gedaald, bestond uit een 20 tal mannen en twee ingenieurs.

DOODEN EN GEKWETSTEN WORDEN OPGEHAALD.

De eerste redders die, ten getale van twee worden opgehaald, zijn gelukkig slechts licht gekneusd. Ongelukkiglijk waren de anderen ernstiger aangedast, zoodat men hun toestand als hopeloos beschouwde. Allen zijn ernstig verbrand en men vrees voor hun leven. De veertien overigen, die zich in de mijn bevonden, worden als verloren beschouwd. De afgevaardigde van het mijnloezicht, M. Delogne van Franeries, werd dood. Zijn lijk werd bovengenaald. Hij had juist sinds een uur zijn gezelschap. Elie Cornet vervangen, die ook Dinsdag op zulke wonderbare wijze aan den dood ontsnapte.

Onder de redders, die op het oogenblik van deze tweede ontsploffing in de mijn waren, bevinden zich eveneens ingenieur Alard, bestuurder van de koolmijn van Lambrechies; MM. Sottiaux en Van Molle, mijningenieurs, benevens nog twee andere ingenieurs. Allen werden verloren beschouwd.

DE ONTSNAPPEN.

De eerste ontsnappen van de reddingsploeg, die om half twaalf uit de mijn van Paturages boven kwamen, waren zoo onder den indruk van den geweldigen slag, die nochtans aan de oppervlakte niet gehoord werd, dat zij als stom bleven. Men kon uit hen geen enkel nuttige inlichting halen,

zoodat men nog lang onkundig bleef over wat er juist was voorgevallen. M. Lebaqz, algemeen bestuurder van de mijnen, is uit Brussel naar de plaats, waar zich de nieuwe ramp voordeed, vertrokken.

BEIDE RAMPEN EISCHTEN SAMEN 54 DOODEN EN 13 GEKWETSTEN.

Donderdag avond werd het tragisch bilan over beide rampen op 54 doden en 13 gewonden gemaakt. Bij de ramp van Dinsdag telt men 42 doden en 4 gekwetsten, bij deze van Donderdag voormiddag 12 doden en 9 gekwetsten.

HET TRAGISCH BILAN.

Ziehier het bilan van Donderdag namiddag dat opgemaakt werd van deze tweede ramp. De volgende redders zijn levend, doch erg gekwetst bovengenaald: Bary, uit Paturages; Gustave Navez en Oscar Hamaide, der Centrale van Ressaix; Dorchie van Paturages; Georges Dieu, van La Bouverie; Joseph Blairen, van Paturages; Pierre-Joseph Quenon, van Worquignies en de twee gebroeders Schietocatte van Paturages, dus samen negen personen.

Verder werd een lijk opgehaald, namelijk dat van Armide Delorgne, toezichter, uit Franeries. Een der redders bleef ongedeerd.

Van de 22 redders welke zich in de mijn bevonden, blijven er dus nog elf opgesloten op den bodem.

Er zijn dus bij deze nieuwe ramp, negen gekwetsten; elf opgesloten, een dood en een ongedeerd.

TWEE INGENIEURS OPGEHAALD.

Wij vernemen later dat de lijken van de ingenieurs Sottiaux en Van Molle tegen den vond opgehaald werden.

Z. M. DE KONING OPNIEUW NAAR PATURAGES.

Zodra hij uit het kamp van Beverloo te Brussel was teruggekeerd, is Z. M. de Koning Donderdag namiddag opnieuw naar Paturages vertrokken. Z. M. begaf zich naar de infirmerie, waar hij het Ridderkruis der Leopoldorde op de borst spelde van de ongelukkige ingenieurs Sottiaux en Van Molle.

Zodra de Koning de opgehaalde lijken der ongelukkige mijners gegroet had, begaf hij zich onmiddellijk naar de kliniek van Warquignies, waar zich de vijf gekwetsten bevinden. Het zijn Fernand Cuvelier, Albert Liénard, Alfred Lecomte, Pierre Wauquier en J. Bellé. Deze laatste ontving een paar verbanden. Zijn wonden zijn onbeduidend en hij wandelde schier gansch den namiddag in de omgeving der mijn, waar hij natuurlijk het voorwerp der belangstelling is. Zijne Majesteit werd verwelkomd door den geneesheer-bestuurder van het ziekenhuis. Hij onderhield zich met deze der gekwetsten, die hem konden antwoorden toe. In de blikken der ongelukkigen spraken gevoelens van dankbaarheid en de vreeselijke verbrande lippen beproefden te vergeefs te glimlachen. Schier bewusteloos zuchtte Fernand Cuvelier zacht. Zijn gelaat is vreeselijk verbrand en het lichaam in doeken gewonden. Rond zijn lijdensponde woenen sprakelooze zijn geliefden. De Koning, diep ontroerd, drukt hun a'l en de hand en spreekt zalvende woorden van opbeuring en troost.

Het was avond toen de Vorst de kliniek verliet om zich terug naar Brussel te begeven.

DE REDDINGSWERKEN STOPGEZET.

Er werd besloten de reddingswerken stop te zetten, daar zij volkomen hopeloos zijn geworden.

Thans bestaat er geen twijfel meer, dat al de slachtoffers die nog in de mijn opgesloten zitten, dood zijn. Bovendien woedt de brand voort en nu weet men dat het verraderlijke mijngas zich van schacht tot schacht aan 't verspreiden is. Elk oogenblik kan zich een nieuwe ontsploffing voordoen. Zelfs de paarden die zich nog in een der schachten op 600 m. diepte bevinden moeten noodgedwongen aan hun lot overgelaten worden. Het ware werkelijk Gode getergd thans nog meer menschenlevens bloot te stellen.

KRECHTEN EN MEIDEN
die eene goede plaats verlangen voor stad of dorp, waadt U in volle vertrouwen tot
Lambert JANS-SUGARBY,
PLACER
ST-TRUIDENSCHENSTRAAT, 50, TONGEREN
Goede en versekerde plaatsen